

Publié par l'Association pour l'Étude et la Diffusion de la Culture Yiddish et la Bibliothèque Medem avec le concours de la Délégation Générale à la Langue Française

דער יידישער טעם-טעם

אַ פעריאָדיש בלעטל פֿאַר ייִדיש-לערנערס

אַ פּובליקאַציע פֿון דער געזעלשאַפֿט פֿאַרן ייִדיש-לימוד און פֿון דער מעדעם-ביבליאָטעק

תּישרי תשס"ג/אָקטאָבער 2002

יאָר 8, נומער 1 (36)

אַ גוט יאָר – תּשס"ג

באָדעקט מיט שטויב⁷, אַרומגערינגלט מיט ליידיקע פּאַליצעס⁸, פֿולע קאַרטאָנען, און אויסגעשלאָסענע⁹ קאַמפּיוטערס. דערפֿאַר איז דער דאָזיקער נומער אַ פֿאַרקירצטער – זייט אונז מוחל¹⁰, האָט אַ ביסל געדולד, דער דעצעמבער-נומער וועט שוין זיין אַ פֿולער.

דאָס יאָר הייבט זיך אָן מיט גוטע נייעס : די מעדעם-ביבליאָטעק און די געפֿי'ל (געזעלשאַפֿט פֿאַרן ייִדיש-לימוד)² האָבן זיך איבערגעצויגן³ אין אַ שפּאַגל-נייעם⁴ לאָקאַל, דער פּאַריזער ייִדיש-צענטער (לייענט דאָ אונטן). די „טעם-טעם“-רעדאַקציע זיצט צעמישט⁵ און צערודערט⁶,

1. TASHSAG l'année 5763 selon le calendrier juif/the year 5763 according to the Jewish calendar 2. ... LIMED Association pour l'étude et la diffusion de la culture yiddish (AEDCY)/Association for Yiddish Studies 3. déménagé/moved 4. flambant neuf/brand new 5. confus/confused 6. bouleversé/upset 7. poussière/dust 8. étagères/shelves 9. débranchés/unplugged 10. ... MOYkHL excusez-nous/excuse us.

אַ נייער ייִדיש-צענטער אין פּאַריז

אינעם נייעם יאָר תּשס"ג¹ האָט זיך דערפֿונט דער פּאַריזער ייִדיש-צענטער²,

געשאַפֿן דורך דער מעדעם-ביבליאָטעק און דער געזעלשאַפֿט פֿאַרן ייִדיש-לימוד³

1

ביבליאָטעק אָן אמתע¹⁵ מעדיאַטעק פֿון דער ייִדישוועלט.

[סוף זייט 4]

1. TASHSAG l'année 5763 selon le calendrier juif/the year 5763 according to the Jewish calendar 2. Maison de la Culture yiddish/Yiddish Cultural Center, 18 passage Saint-Pierre-Amelot, 75011 Paris, France ; signalons que le Cercle amical continue ses activités au/please note that the Workmen's Circle continues its activities at: 52, rue René-Boulanger, 75010 Paris 3. ... LIMED Association pour l'étude et la diffusion de la culture yiddish (AEDCY)/Association for Yiddish Studies 4. quartier/quarter 5. atelier/workshop 6. parquets/ wooden floors 7. tomettes/red terracotta tiles 8. conserve/preserves 9. TAM parfum/flavor 10. convient/suits 11. ouvrages de référence/reference books 12. disques/records 13. cassettes 14. KESEYDER constamment/constantly 15. EMESE véritable/genuine

▲ אזוי האָט אויסגעזען דער נייער לאָקאַל פֿאַר דעם רעמאַנט. היינט זעט עס שוין אויס גאַנץ אַנדערש !

מיקראָפֿילמען-אַפּאַראַט און אַ קאַמפּיוטער מיטן אינטערנעץ. פֿאַנאַטעק מיט מוזיק און ליטעראַרישע טעקסטן אויף פּלאַטעס¹² און טאַשמעס¹³, אַ ווידעאָטעק מיט פֿילמען אויף קאַסעטן וואָס באַרייכערט זיך כּסדר¹⁴, מאַכן פֿון דער מעדעם-

ישט ווייט פֿון דעם פֿריערדיקן לאָקאַל פֿון דער מעדעם-ביבליאָטעק, אין אַ קליין געסל אין אַ היסטאָריש ייִדיש פֿערטל⁴ פֿון פּאַריז, האָט מען געמאַכט פֿון אַן אַלטן וואַרשאַטאָ⁵ אַ באַקוועם און היימיש אַרט : הילצערנע פּאַדלאַגעס⁶ און מעבל, רויטע קאַכלען⁷, וואָס גיבן צו אַ וואַרעמקייט, ווייסע מויערן און לאַנגע פֿענצטער וואָס לאַזן אַריין אַ סך ליכט. נישט צו גרויס, נישט צו קליין, היט דאָס אַרט אויף⁸ דעם טעם⁹ פֿון זיין אַרבעטערישער פֿאַרגאַנגענהייט און איז צוגעפּאַסט¹⁰ צו די אַלע אַקטיוויטעטן וואָס דער צענטער לייגט פֿאַר. דאָ וועלן די ביכער אויפֿגעהיט ווערן אין גוטע באַדינגונגען. פֿאַר די ליינערס וועט זיין גרינגער צו אַרבעטן אין ליינזאַל, וווּ ס'וועלן שטיין אַלע איינקווערק¹¹, ווי אויך אַ

סוכות*¹ און שימחת-תורה*²

ווען מע קען זיך נאך אויסקויפן פֿון די זינד.

שימחת-תורה

דעם טאָג נאָך סוכות קומט דער פֿריילעכער יום-טובֿ שימחת-תורה, וואָס מיינט „די פֿרייד פֿון דער תורה“⁴⁰. אין דעם טאָג ענדיקט מען צו לייענען אין שול די תורה, דאָס הייסט דעם חומש⁴¹, און מע הייבט אָן דעם נייעם ציקל. מע לייענט דעם לעצטן פסוק⁴² פֿונעם ספר דברים⁴³ און גלייך נאָך דעם – דעם ערשטן פסוק פֿון בראשית⁴⁴. מע נעמט אַרויס פֿון אַרון-קודש⁴⁵ די ספר-תורהס⁴⁶, מע טאַנצט מיט זיי אויף די הענט און מע גייט מיט זיי זיבן מאָל אַרום דער בימה⁴⁷ – דאָס הייסט מאַכן הקפות⁴⁸. אַלע קינדער טראָגן קליינע פֿאַנען⁴⁹ מיט אַן עפל און אַ ברענענדיק ליכט⁵⁰ אויפֿן שפיץ, און פֿרייען זיך מיטן יום-טובֿ.

יוסף הצדיק¹⁹, משה רבנו²⁰, אהרן הפהן²¹ און דוד המלך²².

אין ארץ-ישראל²³ איז סוכות אויך געווען דער סוף²⁴ פֿונעם שניט²⁵ און יידן זענען דעמאָלט עולה-רגל געווען²⁶ קיין ירושלים²⁷. אין מיזרח²⁸-אייראָפּע פֿאַלט סוכות אויס שוין לאַנג נאָכן שניט, אָבער ס'איז געבליבן דער מינהג²⁹ צו בענטשן³⁰ פֿיר מינים³¹ געוויקסן³²: לולב³³ (פֿאַלמענצווייג), הדס³⁴ (מירטן-צווייגל), ערבה³⁵ (ווערבעצווייג) און אתרוג³⁶ (אַ ציטרוספֿרוכט).

דאָס ייִדישע יאָר הייבט זיך אָן מיט ראָש-ה-שנה³ און יום-כיפור⁴ – צוויי גרויסע, אָבער אומעטיקע יום-טובֿים⁵. פֿרומע יידן טראָכטן וועגן זייערע עבירות⁶ און ווינטשן איינער דעם אַנדערן אַז גאָט זאָל זיי איינשריבן אויפֿן קומענדיקן יאָר אינעם בוך פֿון לעבן.

אין אַ סוכה⁷

אָבער נאָך דעם קומט דער פֿריילעכער יום-טובֿ סוכות. ער הייבט זיך אָן דעם 15טן תשרי⁸ און געדויערט אַכט טעג. סוכות דערמאָנט די צייט ווען יידן האָבן געוואַנדערט פֿערציק יאָר אין מדבר⁹ און געשלאָפֿן אין געצעלטן¹⁰ נאָך דעם ווי זיי זענען אַרויס פֿון מצרים¹¹. אין אַנדענק פֿון די דאָזיקע געצעלטן שטעלט מען אַ סוכה, אַ שטיבל וווּ מע דאַרף עסן און שלאָפֿן אין די אַכט טעג פֿונעם יום-טובֿ. די סוכה איז געבויט פֿון האַלץ און האָט אַן אָפֿענעם דאַך, באַדעקט בלויז מיט סכך¹², דאָס הייסט גרינע צווייגן, וואָס דורך אים קען מען זען די שטערן. איין טראַדיציע דערציילט אַז ווען מע זיצט אין דער סוכה, קומען אָן זיבן לעגענדאַרישע געשטאַלטן¹³, יעדערער אין זיין טאָג. מע רופֿט זיי אָן „אושפּיזין“¹⁴, דאָס מיינט „געסט“. זיי זענען די דרזי אַבֿות¹⁵ (אַבֿרהם¹⁶, יצחק¹⁷ און יעקב¹⁸),

* וויכטיקע ווערטער

יום-טובֿ דער (ים) [YONTEV – YONTOYVIM] fête, jour férié/holiday
סוכות [SUKES] Soucot, fête des cabanes/
Sukkoth, festival of booths
סוכה די (ות-) [SUKE] souca, cabane/sukkah, booth
שימחת-תורה [SIMKHES-TOYRE] Simhat-Torah

דער זיבעטער טאָג פֿון סוכות הייסט הושענא-א-רבה³⁷. אין שול זאָגט מען דעמאָלט תפילות³⁸ וואָס הייבן זיך אָן מיטן וואָרט הושענא³⁹, דאָס הייסט „העלף דאָך“ און מע קלאַפט מיט די ווערבעצווייגן (וואָס מע רופֿט זיי אויך הושענות), ביז עס פֿאַלן אָפֿ די בלעטער. דער דאָזיקער מינהג הייסט „שלאָגן הושענות“. לויט אַ טראַדיציע איז הושענא-רבה דער לעצטער טאָג

*Pour les mots avec astérisque voir ci-dessus/Words with asterisk are explained above. 1. SUKES 2. SIMKHES-TOYRE 3. ROSHESHONE Nouvel An juif/Jewish New Year 4. YOM-KIPER le Grand Pardon/Day of Atonement 5. YONTOYVIM fêtes/holidays; *sing.* YONTEV יום-טובֿ 6. AVEYRES péchés/sins 7. SUKE cabane/booth 8. TISHRE Tishri, le premier mois du calendrier juif (septembre/octobre)/Tishri, the first month of the Jewish calendar (September/October) 9. MIDBER désert 10. tentes/tents 11. MITSRAIM Egypte/Egypt 12. skhakh branchages verts/green branches 13. figures 14. ushpizn hôtes /guests 15. OVES Patriarches/Patriarchs 16. AVROM Abraham 17. YITSKHOK Isaac 18. YANKEV Jacob 19. YOYSEF HATSADIK Joseph 20. MOYSHE RABEYNE Moïse/Moses 21. ARN HAKOYEN Aaron 22. DOVID HAMEYLEKH le roi David/King David 23. ERETS YISROEL Terre d'Israël/Land of Israel 24. SOF fin/end 25. moisson/harvest 26. OYLE REGL ... faisaient le pèlerinage/made the pilgrimage 27. YERUSHOLAIM Jérusalem 28. MIZREKH de l'Est/Eastern 29. MINEG coutume/custom 30. bénir/bless 31. MINIM sortes/kinds 32. végétaux/plants 33. LULEV branche de palmier/palm frond 34. HODES myrte/myrtle 35. AROVE branche de saule/willow branch 36. ESREG cédrat/citron 37. HOYSHAYNE RABE Hoshana Raba 38. TFILES prières/prayers 39. HOYSHAYNE Hosanna, "Aide nous donc"/"Help us"; *pl.* HOYSHAYNES 40. TOYRE Torah 41. KHUMESH Pentateuque/Pentateuch 42. POSEK verset/verse 43. SEYFER DVORIM Deutéronome/Deuteronomy 44. BREYSHIS Genèse/Genesis 45. ORN KOYDESH L'Arche sainte/Ark of the Law 46. SEYFER-TOYRES les rouleaux de la Torah/the Torah scrolls 47. BIME tribune de la synagogue/platform from which the Torah is read 48. HAKOFES tours/circles 49. drapeaux/flags 50. bougie/candle.

אַ פֿאַר אויסדרוקן¹ אין שייכות מיט² סוכות*

- ✓ אַרניפֿאַלן ווי אַ יוון³ אין סוכה* : אַנקומען אומגעריכט⁴ ; זאָגן עפעס וואָס פֿאַסט ניט
- ✓ אַ סוכה-שער⁵ : אַ זאָך וואָס עקזיסטירט ניט און בלויז אַ נאַר קען גלייבן אַז דאָס איז פֿאַראַן
- ✓ אַ לולב⁶ מיט אַן אתרוג⁷ : אַ פֿאַר וווּ איינער איז זייער גרויס און דער צווייטער זייער קליין
- ✓ אַן אָפּגעשלאָגענע⁸ הושענא⁹ : אַ זאָך וואָס טויג ניט מער ; אַן אַלטער און שוואַכער מענטש

1. expressions 2. ... shaykhes ... en rapport avec/in relation with 3. YOYVN (איראַניש) inopinément/unexpectedly 4. SUKE-... "ciseau pour la souca"/"sukkah scissors" 5. LULEV branche de palmier/palm frond 6. ESREG cédrat/citron 7. usé/used up 8. HOYSHAYNE branche de saule/willow branch.

סוכות* - און שימחת-תורה* - לידער

אינעם נומער פֿון 20סטן סעפטעמבער האָט דער ניו־יאָרקער „פֿאַרווערטס“ געדרוקט לכּבֿוד סוכות* און שימחת-תורה* גאַנצע זעקס לידער פֿון זעקס ייִדישע פּאָעטן, מיט פֿאַרשיידענע קוקוינקלעך אויף די יום־טובֿים*. מיר האָבן דאָ אויסגעקליבן דריי זייער פֿאַרשיידנאַרטיקע² טעקסטן : פֿון אַבֿרהם³ רייזען (1876-1953) אַ פשוטע⁴ דערמאָנונג פֿונעם אַרעמען, טראַדיציאָנעלן לעבן אין שטעטל ; פֿון אַהרן⁵ צייטלין (1898-1973) אַ ליד וואָס דערמאָנט זיין קינדהייט אין וואַרשע נאָר שיקט אָפּ צו⁶ די שרעקלעכע צייטן פֿון מלחמה⁷ און חורבן⁸ ; און פֿון מאָריס ראָזענפֿעלד (1862-1923), איינער פֿון די „פּראָלעטאַרישע פּאָעטן“ פֿון ניו־יאָרק, אַ ליד מיט אַ פּאָליטישן בליק, זייער טיפּיש פֿאַר זיין צייט.

*Pour les mots avec astérisque voir p. 2/Words with asterisk are explained on p. 2 ; 1. LEKOVED en l'honneur de/in honor of 2. variés/ of different types 3. AVROM 4. POSHETE simple 5. ARN 6. renvoie à/refers to 7. MILKHOME guerre/war 8. KHURBM Shoah.

אין סוכה* פֿון אַבֿרהם רייזען

אַ סוכה אַ קליינע,
פֿון ברעטלעך געמיינע¹,
האָב איך קוים מיט צרות² געמאַכט ;
געדעקט דעם דאָך
מיט אַ ביסעלע סכך³,
און כּוֹזִיץ אין דער סוכה בני נאָכט.

מיט פֿאַרזאָרגטן געזיכט⁴
דאָס ערשטע געריכט⁵
עס טראָגט מיר מיין ווייב באלד אַרנין ;
זי שטעלט זיך אַוועק
און זאָגט מיט שרעק,
דער ווינט וואַרפֿט די סוכה באלד איינ!⁶

פֿון ווינט דעם קאַלטן,
וואָס בלאָזט דורך די שפּאַלטן,
מיין ליכטעלע לעשן זיך וויל⁷ ;
דאָך מאַך איך מיר קידוש⁸,
און – זעט נאָר דעם חידוש⁹ –
מיין ליכטל ברענט רוין און שטיל !...

1. planches ordinaires/lowly boards
2. TSORES ennuis, soucis/troubles ; קוים à grand-peine/with great difficulty
3. skhakh branchages verts/green branches
4. figure/face
5. mets, plat/dish
6. démolir/blow down
7. tournure poétique/poetic construction
8. ... KIDESH je dis la bénédiction sur le vin/I say the blessing over the wine
9. khIDESH prodige/wonder.

שימחת-תורה*

פֿון מאָריס ראָזענפֿעלד

כּ'געדענק נאָך ווי הינט מיין פּאַפּירענע פֿאָן,
דעם מעשענעם ליכטער², די וואַקסענע ליכט³.
כּ'געדענק ווי איך האָב זיך געשטופּט אויבן אָן,
אַ גליקלעכער, מיט אַ באַגייסטערט⁴ געזיכט.

און „שישו ושימחו“! עס גיסט זיך ווי וויין
דאָס ליד פֿון דער תורה⁶, דאָן גייט דאָס אַ גאַנג⁷;
מען טאַנצט ! טאַטע־פֿאַטער⁸, אויף לאַנג זאָל
דאָס זיין –
דער פֿריילעכער יום־טובֿ⁹, דער זיסער געזאַנג!

דער חזון¹⁰ פֿאַרויס און דער עולם¹⁰ נאָך אים
אַרום דעם באלעמער¹¹ און ווידער אַרום,
און איך בין אַ ינגל און איך בין נאָך פֿרום.
און איך פֿריי זיך און זינג מיט אַ קלינגענדיק שטים.

מיין ליכטל ברענט העל און מיין פֿאָן איז גאַנץ,
איך שפּרינג ווי אַ ביקל אין גאַטס קאַראַהאַד¹².
אַ הייליקער ניגון¹³, אַ הייליקער טאַנץ,
די טאַטעס, די קינדער צוזאַמען מיט גאַט.

צעריסן די פֿאָן, דאָס ליכטל פֿאַרברענט,
דאָס ליכטערל אויס און איך טאַנץ ניט
אין קאָן¹⁴.

דאָך פּלוצלינג ווערט ליכטיק, איך האַלט אין די
הענט
אַ נייערע, שענערע, שטאַרקערע פֿאָן !...

1. drapeau/flag
2. chandelier en laiton/brass candlestick
3. bougie de cire/wax candle
4. inspiré/inspired
5. sISE VESIMKHE réjouissez-vous/rejoice
6. TOYRE Torah
7. c'est parti !/in full swing !
8. Dieu du ciel !/God in heaven!
9. khAZN chantre/cantor
10. OYLEM auditoire/congregation
11. tribune où on lit la Torah/platform from which the Torah is read
12. ronde/circle, ring
13. NIGN mélodie/melody
14. je ne danse plus en rond/I'm not in the ring.

אין סוכה* פֿון אַהרן צייטלין

כּ'בין דענסטמאָל נאָך געווען אַ ינגל,
אַ ליטוואַק אַ וואַרשעווער¹, און כּ'קען
עס נישט פֿאַרגעסן.
אין אַ סוכה־לע², וואָס האָט זיך אָנגעלענט³

אַן דער דרויסן־וואַנט פֿון ליפע דעם
מלמדס דירה⁴;
בין איך פֿאַרגאַפּט⁵ געזעסן
אַ ייד, אַ חסיד⁶, קעגן איבער.

דער סוד⁷ פֿון דער יצירה⁸
האָט סינידיק און שכניהדיק⁹ געפֿלאַטערט¹⁰
אויף זיין באָרד און פּאָות¹¹,
און אויף די אויגן – צוויי קמיעות¹².

געווען איז ער אין גאַנצן
אַ באַפּאַנצערטער¹³ מיט קדושהדיקע¹⁴ גלאַנצן.

און ווען איך בין פֿאַראַבלט¹⁵ אין ניו־
יאָרק געזעסן
אין יענע פֿינצטערסטע פֿון פֿינצטערע
מעת־לעתן¹⁶,

בעת¹⁷ מען האָט אויף יענער־זייט
געשלינדערט¹⁸ יידן אין די אויוונס,
פֿלעגט אַפֿערשווימען¹⁹ צו מיר נישט איין
מאָל דאָס געשטאַלט
פֿון יענעם ייד, וואָס איז, ווי ס'גאַנצע
פֿאָלק זיינס,

געווען נישט יונג, נישט אַלט, נאָר אייביק.

1. צייטלין שטאַמט פֿון אַ ליטווישער פּאַמיליע אַבער
2. SUKELE dim. de/dim. of סוכה
3. s'est appuyé/leaned against
4. ... MELAMEDS DIRE le logement de Lipe le maître d'école/Lipe the schoolmaster's house
5. en contemplation/gaping
6. khOSID hassid
7. SOD secret
8. YETSIRE la Création/Creation
9. SINEDIK ... shkhINEDIK avec un air de Sinai et de Shekhina (la présence divine)/with an air of Sinai and the Shekhina (the divine presence)
10. palpité/fluttered
11. PEYES papillottes/sidecurls
12. KAMEYES amulettes/amulets
13. blindé/armored
14. KEDUSHEDIKE ... lueur sainte/holy shine
15. FAROVLТ endeuillé/in mourning
16. אין יענע יאָרן איז דער פּאָעט געווען אין ניו־יאָרק און זיין ווייב און קינדער זינען אומגעקומען אין פּוילן
17. MESLESN jours et nuits/days and nights
18. BEYS pendant que/while
19. jeté/threw
20. surgissait/swam out.

אַן אַלטער אַלף-בית¹

אלע ווייסן אַז אַן איבערצייט² איז אַן איבערקערעניש³. ווען מע ציט זיך אַרויס⁴ פֿון איין אָרט און מע ציט זיך אַריין⁵ אין אַן אַנדער אָרט געפֿינט מען אַ סך זאַכן וואָס מע האָט פֿריער פֿאַרלאָרן. הינטער די מעבל און צווישן

די פֿאַליצעס⁶ פֿון דער מעדעם-ביבליאָטעק האָט מען געפֿונען :

- ✓ אַ רעגן-שירעם⁷
- ✓ אַ צעבראַכענע בראַש
- ✓ אַ צעריסענעם האַנטעך⁸
- ✓ אַ גלאַז, אַ לעפֿל און צוויי טעלער

✓ אַ זעג⁹ אַן אַ הענטל¹⁰
 ✓ אַ קליאַמקע¹¹ (אַן אַ טיר !)¹²
 און אַן אַ צאַל¹³ בלייערס און פֿעדערס (אַן טינט צי מיט טינט).
 און אויך... גאַר אַ קליין, שיינ ביכעלע וואָס האָט זיך אַרונטערגעגליטשט¹⁴
 צווישן די גרעסערע ביכער, און וואָס מיר זיינען זייער צופֿרידן אַז מיר האָבן עס געפֿונען. עס איז אַן אַלף-בית-ביכל, געדרוקט אין שטוטגאַרט (דייטשלאַנד) אין 1948 פֿאַר קינדער וואָס האָבן געלעבט עטלעכע יאָר נאָך דער מלחמה¹⁵ אין די אַזוי גערופֿענע¹⁶ די. פי. לאַגערן¹⁷. דאָ רעכטס דרוקן מיר אַפּ איין זייט פֿונעם ביכל.

1. ALEF-BEYS alphabet juif/Jewish alphabet
2. déménagement/moving house
3. bouleversement/upheaval 4. on déménage/one moves out 5. on emménage/one moves in 6. étagères/shelves
7. parapluie/umbrella 8. serviette/towel
9. scie/saw 10. poignée/handle 11. poignée de porte/door knob 12. באַקאַנט אַ אַלוויע אויף אַ באַקאַנט אַ ליבעליד „איך אַן דיר און דו אַן מיר איז ווי אַ קליאַמקע אַן אַ דייטשלאַנד 13. d'innombrables/innumerable
14. glissé/slid down 15. MILKHOME guerre/war 16. ainsi nommés/so called 17. camps de réfugiés (D.P. = abrég. de displaced persons)/Displaced Persons' Camps.

▲ ! קאַמינסקי, „מײן א״ב“, שטוטגאַרט, ייִדישע ביבליאָטעק, 1948

[סוף פֿון זייט 1]

דער צענטער לייגט פֿאַר גאַר אַ רייכן פֿראַגראַם פֿון לימודים¹⁶ און קולטורעלע אַקטיוויטעטן: מער קורסן אויף אַלע ניוואַען, נייע לעקציעס. צום ביישפּיל אַן אינטענסיווער שרייבֿקורס, אַ קורס געווידמעט חורבן¹⁷-ליטעראַטור, אַן איבערזעצונג-וואַרשטאַט, רעפֿעראַטן אויף פֿראַנצייזיש וועגן ייִדישער ליטעראַטור און געשיכטע, און אַ ייִדישקורס פֿאַר קינדער. לאַמיר אויך דערמאָנען אַ ציקל וואַרשטאַטן געווידמעט ייִדישע שטעט אין מיזרח¹⁸-איראָפּע : צו ערשט „אַרום לובלין“ און „אַרום טשענסטאָאָוו“. זיי זענען אויסן¹⁹ צונויפֿצונעמען מענטשן וואָס ווילן זיך באַקענען מיט דער פֿאַרגאַנגענהייט פֿונעם ייִדישן לעבן. דער אַנפֿירער וועט ברענגען עדותשאַפֿטן²⁰, היסטאָרישע אַרטיקלען, יזכור-ביכער²¹, אָבער די באַטייליקטע, וואָס דאַרפֿן נישט אומבאַדינגט קענען ייִדיש, וועלן אַליין אויך ברענגען ענלעכע מאַטעריאַלן און פֿאַמיליע-דאָקומענטן, אייגענע אָדער

געפֿונענע אויף אינטערנעץ.
מוזיק האָט אויך איר אָרט אין דריי פֿאַרשיידענע וואַרשטאַטן : מע זינגט, מע שפּילט, מע קאַמפּאָנירט לידער. אַנדערע נייעס : לערנען ייִדיש דורך פּילמען, אַ פֿרישער אופֿן²² צוצוקומען צו דער קולטור און דער גערעדטער שפּראַך. עס וועלן אויך פֿאַרקומען פֿאַרשטעלונגען, אויסשטעלונגען און פּילמען-פּראָיעקציעס. און לסוף²³, אַ גאַר וויכטיקע זאַך : דאָס עסן ! ס'וועט נישט פֿאַרלוירן גיין, אַ דאַנק די קאָך-וואַרשטאַטן. און די קאַפּטעריע וועט אויך שפּילן איר ראָלע אין דער דאָזיקער טראַדיציע !
דורך די אַלע אַקטיוויטעטן וויל דער צענטער צוציען אַ ברייטן עולם²⁴ צו דער רייכער, נאָר אַפֿט פֿרעמד געוואַרענער ייִדיש-קולטור. זאָל זיין מיט מזל²⁵ !
 16. LIMUDIM études/studies 17. KHURBM Shoah 18. MIZREKH de l'Est/Eastern 19. ils se proposent de/they aim to 20. EYDESSHAFTN témoignages/testimonies 21. YIZKER-... livres du souvenir/memorial books 22. OYFN façon/way 23. LESOF pour finir/finally 24. OYLEM public 25. ... MAZL bonne chance/good luck.

דער ייִדישער טעם-טעם
 אַ פעריאָדיש בלעטל פֿאַר ייִדיש-לערנערס

דער ייִדישער טעם-טעם איז אַ פּובליקאַציע פֿון דער געזעלשאַפֿט פֿאַרן ייִדיש-לימוד און פֿון דער מעדעם-ביבליאָטעק אין דעם נומער האָבן מיטגעאַרבעט אַניק, בערטראַן, זשיל, יצחק, נאַטאַליאַ, עוולין, רובי, שרון.

AEDCY
 DER YIDISHER TAMTAM
 B.P. 3256
 75122 Paris CEDEX 03
 Tél. : 01 42 71 30 07

מעדעם-ביבליאָטעק
 BIBLIOTHÈQUE MEDEM
 18, passage Saint-Pierre Amelot
 75011 Paris
 Tél. : 01 47 00 14 00
 medem@yiddishweb.com
 מע קען אויך לייענען דעם ייִדישן טעם-טעם אויפֿן אינטערנעץ : www.yiddishweb.com